

NYÍRACSDAI ÉLET

I. évfolyam 1. szám

1991. AUGUSZTUS

Pápalátogatás előtt

Beszélgetés Mosolygó Sándor görög-katolikus esperessel

A forró kinti napsütés után jól esik Mosolygó Sándor esperes úr otthonának hűvössége. Az asztalon a vázában frissen vágott rózsák, velem szemben ül nevéhez méltó derűvel áthatva a tiszteletes úr, úgyhogy költői kérdésnek tűnik fel az első, s alább rögzített mondatom:

- Hogyan érzi magát esperes úr ebben a mai helyzetben amelyben hál' Istennek kerültek az egyházak, így Nyíracsd legnagyobb lelki közössége a görög katolikus is?

- Örömmel vesszük tudomásul, hogy a papok végre lelkipásztori feladataiknak élhetnek anélkül, hogy nyomás alatt tartanák őket a világi hatóságok. A múlttól azt azért meg kell mondanom, hogy jó tanácselnökünk volt. Ami kötelezettség, azt végrehajtotta, de nem tett túl az irányítói. Az iskolában végig volt hittan-oktatás, igaz, az ukászoknak megfelelően egyre csökkenő részvétellel. A húsz évvel ezelőttihez viszonyítva 180-ról nyolcvanra csökkent a hitoktatásra járók száma. Ez volt a mélypont, de amikor ismét megszűnt a nyomás, s az emberek maguk dönthettek, egy év alatt 250-re emelkedett ez a szám. Mondok egy jellemző példát. Nemrég még magam gépeltem a felhívást, ki akar jelentkezni, most már nem is győztem volna, de az iskola volt segítségemre, sokszorosítván azt.

- Hogyan érinti személyesen ez az új helyzet?

- Nemcsak magamról kell beszélnem, mert a rokonságban sokan lettek Isten szol-

gái. Nekem három dédapám volt pap, egyik nagyapám kántortanító. Magam Nyírcsád születtem. Egy másik nagyapa Szatmárnémetiből való, annak idején elvették az egyháztól a templomot. Most visszaadták, s az unokája benne a lelkipásztor... Mindannyian újult erővel láttunk feladatainkhoz, s szervezzük egyházainkat.

- Hány görög katolikus él Nyírcsádon?

- 2700 név áll az egyházi listán, amelyen rajta vannak azok is, akik fizetik az egyházi adót, s azok is, akiket mi segítünk. Sokan elmentek közülünk, akárcsak a községből. Volt olyan időszak, amikor többet temettem, mint kereszteltem... Bár jellemző volt, hogy sokan hazajártak keresztelni. Nem akarták, hogy munkahelyük, új környezetük tudjon róla, tartják a vallást. Így aztán előfordult, hogy egy-három éves gyerekeket kereszteltem, sőt az is, hogy kiderült: egyik-másik keresztülő sincs megkeresztelve... Bizony, sokszor kellett tanácsot is adnom, főleg az ittmaradóknak. Mert jöttek ám hozzám a szövetkezet megalakuláskor: „Tessék mondani, bűn az, ha elviszek valamit arról a földről, ami az enyém volt, s magam is művelem? De ha nem viszem el, éhenhalunk...” Mit mondhattam erre? Azt, hogy a bűn az lenne, ha hagynák éhenhalni a családot, de azért ne vigyetek el túl sokat...

- A környék, de Magyarország legnagyobb eseménye előtt állunk. Magyar földre látogat a pápa öminenciája. Milyen lesz a nagy esemény, a máriapócsi búcsú?

- Bizony, nagy megtisztetés ez nekünk, hogy ilyen nevezetes esemény lesz most a búcsúban. Ilyenkor visszaemlékezem a régi búcsúkra, emlékszem, amikor stráfszekereken utaztak az emberek. Most már kocsival és autóbusszal mennek, külön gond, hogy elég parkolót tudjanak kialakítani. A nyírcsádiak korábban is nagy számban utaztak a kegyhelyre. Volt dolga a megyei egyházi titkárnak, aki szintén megjelent, s elkérte a névsort, honnan hányan, s kik jöttek el. Most mi irtuk össze, kik szándékoznak menni, közel ezer résztvevőre számíthatunk. Összeirtuk a gépkocsikat is, amelyekhez parkolójegyeket adnak. A görög katolikusoknak is nagy megtiszteltetés ez, hi-

szén az országnak erre a tájára szorult vissza a felekezett, ha Pécs, Szeged, s Tatabányára is kerültek. Hogy visszatérjek a Nagyboldogasszonyi búcsúra, augusztus 18-i eseményre mi is adunk ministráns-fiúkat, sokan áldoznak, kell a segítség a legbuzgóbbak közül választottuk ki őket. Nem volt nagy gond, vannak elegendő.

Miután kifogytunk az újságra való témákból, még váltunk néhány szót az esperes úrral, majd az enyhet adó hűvösségből kikísér a forró-ságba. A kertben lévő cseresznye és meggyfák pirosak a bő terméstől. Lehetetlen, hogy ne jusson eszembe a példázat a jó földbe hullott magról.

- Esperes úr, köszönjük szépen a beszélgetést!

- Én is köszönöm, Isten áldja meg munkálkodásukat a nyírcsádi újságban!

Göz József

Önkormányzati leltár 1991

Köszöntöm az olvasót, köszöntök valamennyi nyírcsádi lakost és köszöntöm mindazokat, akik az újságot kézbe veszik. Lassan egy éve lesz, hogy a képviselőtestület megválasztotta a község lakossága és megalakult az önkormányzat. Mit értünk önkormányzatot? Önkormányzat azokat a szerveket kell értenünk, melyek a feladat- és hatáskörbe tartozó helyi érdekek közügyekben önállóan járnak el. Nevezetesen az önkormányzat szervei a helyi képviselőtestület, a képviselőtestület bizottságai, a polgármester, valamint a polgármesteri hivatal. Az önkormányzat szervei arra vállalkoztak, hogy képviselők a helység érdekeit, javítják az itt élő lakosok életkörülményeit, gondoskodnak az intézmények működtetéséről, és nem utolsósorban fejlesztik Nyírcsád községet. Ez a vállalkozás nem kevés feladatot jelent. Olyan időket élünk, amikor csökken a lakosság jövedelme, a zöldség-gyümölcsfélék árai, s az állattartás bevétele nincs arányban a ráfordításokkal. Az eljáró dolgozók is kevesebbet keresnek és mind nehezebb az elhelyezkedés.

Elhűzódott a földkérdés megoldása, csak ősszel tisztázódnak a földtulajdoni és használati viszonyok, pedig ez a mi esetünkben mondhatom minden családot érint.

Ilyen körülmények között kell az önkormányzatnak dolgoznia, fejleszteni a községet és szolgálnia a falu lakosságát. A szűkös pénzügyi lehetőségek ellenére az önkormányzat az idén utat építtetett csaknem egy kilométer hosszban az Ady Endre utcában, felújításra került a művelődési ház homlokzata, valamint a Kossuth utca 5-7 szám alatti iskola. Ugyancsak elkészült az óvoda két foglalkoztató termének új nyílászárója és lassan befejezéséhez közeledik a IV. számú kút bekötési munkálata. Ez utóbbi csaknem 4 millió forintos költséget jelent. Rövidesen kialakítjuk a községi piacteret, amely átjárást tesz lehetővé egyúttal a Dózsa és Szatmári utca között is. Ezt követően kerül sor a Petőfi tér közterületének szelvéstésére, az új forgalmi rend kialakítására. Jelenleg folyik az Országos Műemléki Felügyelőség támogatásával a református templom teljes átépítése. A templom az eredeti állapotát, Árpádok korabeli formáját kapja vissza, ennek első eredménye a már kész harangláb.

További terveink sem kevesek, szükséges az iskolai étkezőjének bővítése, víz, villanyhálózat kiépítése a

Tavaszi utcán, a szennyvízvezeték további bővítése, utak, járdák javítása és építése, az önkormányzat tulajdonát képező vagyon hasznosítása.

A község képviselőtestülete a további fejlődés érdekében fontosnak tartja Nyírcsád vezetékesgáz-ellátását. Erre jelenleg még csak nagyon kevés a reményünk, hiszen a Balkány-Szakoly térségben épülő gáz-átadóállomástól csak közeli körzetben építhető a vezetékek. A képviselőtestület megtette a szükséges intézkedéseket, hogy Nyírcsád olyan vezetékek épüljön, amely alkalmas községünk gázellátására is.

Remélem megbírkózunk e hatalmas és költséges feladattal, hiszen a vezetékes gáz az itt élők életében nagy minőségi változást is jelentene, nem beszélve annak gazdasági hasznáról. Képviselőtestületünk a falusi élet minden területével foglalkozik. Ezekről most részletesen nem kívánok szólni, mivel a szakterületek önálló cikket igényelnek. Meg kell említeni viszont hogy néhány éven belül községünk is bekerül a közvetlen távhívó hálózatba, ezért is szükséges a telefonállomások számát bővíteni. Rövid időn belül lehetőség lesz a műholdas televízió adások itteni vételére, mindenkinek saját anyagi lehetősége és döntése alapján.

Az önkormányzat nem kíván a gazdasági folyamatokba beavatkozni, itt a piac törvényei kell, hogy érvényesüljenek, hiszen ezek a törvények fejezik ki igazából az érdekvizonyokat, szabályozzák a termelést és fogyasztást, ami azonban egyik napról a másikra nehezen valósul meg. Természetesen elősegítjük a munkahelyteremtést, olyan viszonyokat igyekszünk kialakítani, hogy a vállalkozók minél nagyobb számban telepedjenek meg községünkben. Jelenleg például a Debreceni Cipőgyár kívánja bővíteni nyírcsádi üzemrészét, de szívesen fogadunk bárkit - magánvállalkozót, állami szövetkezeti szervezet - a munkahelyek számának bővítése céljából.

Nyírcsád nagyműltű település, már több mint ezer évvel ezelőt is lakott hely volt. Az évszázadok - viharai alatt is fennmaradt. Fáradozunk közösen azon, hogy a jövő nemzedéke méltón emlékezzen meg a XX. század végén élt nyírcsádi lakosokról.

Dr. Katona Gyula polgármester

Elsőáldozók 1991-ben

Fotó: Szűcs

Beköszöntő

Tisztelt Olvasóink!

Ezzel a számmal indul útjára községünk lapja, a Nyírcsádi Élet.

Mindennapjaink, megszokott világunk arra indítottak bennünket, hogy rendszeresen szóljunk Nyírcsádról, önmagunkról. Lapunk a község életéről, problémáiról, gondolatokról kíván tájékoztatni. Hozzá szeretnénk segíteni olvasóinkat ahhoz, hogy mások szemével is tudjanak nézni és mások szemével

lathassák magukat is. Nem törekszünk arra, hogy ideológiákat közvetítsünk, nem akarunk receptet adni sem a jelen, sem a jövő számára. Nem is rendelkezünk vele, csupán azt szeretnénk elérni, hogy a jelen leírásával tájékozódjunk. Szükségesnek tartjuk, hogy jelentős politikai, gazdasági döntésekről, azok hatásairól informáljuk Tisztelt Olvasóinkat.

Az újságkészítést a szerkesztők végzik, ami nem je-

lenti azt, hogy olvasóink nem vehetnek részt munkálatainkban. Sőt azt tartanánk szerencsésnek, hogy olvasóink segítsék a lap profiljának kialakítását, hiszen a lakosságot kívánjuk szolgálni és ezt csak úgy lehet, ha közösen dolgozunk.

A lap indítását, az első szám megjelenését az évi költségvetésből elkülönített pénzalapból tesszük lehetővé. A jövőre nézve önfenntartó kíván lenni a lap, ehhez az kell, hogy egyének

és közösségek anyagi segítséget nyújtsanak számunkra. Legfőbb támogatóink azonban a lapot figyelemmel kísérik, azt rendszeresen vásároló és előfizető olvasók lesznek. A bemutatkozó szám rovatait keretnek szánjuk, amelyet a későbbiekben a mindennapi lakossági vélemények, gondolatok kell, hogy alakítsanak.

Vereb Csaba
Dr. Kövér József

Közművelődési helyzetkép

A művelődési házunk szakmai munkája, ahogyan egyre kevesebb támogatást kapott az intézmény, egyre jobban eltolódott a gazdaságos rendezvények irányába. Ez évtől kezdődően szinte önállótá kell, hogy váljunk. Ez a mód nem érintheti a gyermekek részére nyújtott szolgáltatásainkat, ezt az igények és lehetőségeink szerint ki kell elégíteni.

Gyermekek részére minden évben az ismeretterjesztő előadásokon kívül tavasszal és ősszel legalább három-három báb-, vagy színházi előadást tartunk. Az idén 1 bábélemlő látható a gyerekek a debreceni Vojtina Bábegyüttes előadásában és két meseszínházi előadást a budapesti Mesélő Színház előadásában. A három előadásra 291 óvodás és iskoláskorú gyermek szórakozott.

Május elején a Magyar Nyelv Hete alkalmából az általános iskolás gyermekek felső tagozatosai számára a TIT által javasolt témákból, a pedagógusok és a gyermekek közös választása alapján 5 előadást fogadtunk. A rendhagyó irodalomóra 190 iskolás jött el, igen jó hangulatú volt pl. a „Humoros nyelvi játékok” című óra, de a többi is gazdagította a gyermekek tudását.

Felnőttek részére februárban a Debreceni Tartósítói Kombinat szakemberei nagyon tartalmas mezőgazdasági előadásokat és szaktanácsadásokat tartottak háromszor is. Egyszer „Mit, hogyan termeljük?” címmel tájékoztatót, a termelésre szánt növényekről. Két alkalommal pedig felvásárlási tanácsadást végeztek, ekkor a jelenlevők meg is vásárolhatták a bab, borsó, uborka, paprika, dohány magvakat és szerződést is köthettek a termelt árukra.

Egészségügyi előadásunk egyszerű volt, a községben nagyon népszerű Dr. Szabó Zsuzsanna főorvos előadásában, „Diabetikus tanácsadás” címmel. Ezzel egy időben a szójából készült ételből és a helyi gyógyszerárban kapható gyógyteákból, gyógyfűvekből bemutató volt az előtérben, ahol ezeket meg lehetett kóstolni, vásárolni.

„Néptánc hagyományunk” címmel március hónapban láthatta a közönség néptáncgyűjtésünk eddigi munkájának összegzését. Június 15-én pedig népzenei délután mutatkozott be az együttes, a citerazenekar és három tehetséges általános iskolai tanuló.

Május 19-én rendeztük meg a III. Tanyanapot a Buzita tanyán élő emberek szórakoztatására. Ezen a napon a tanya apraja-nagyja a művelődési teremben összegyűlve töltött el egy hangulatos vasárnap délutánt. Irodalmi műsorral mutatkozott be Szentgyörgyi Rozália előadóművész, fellépett a művelődési ház néptánc csoportja és citerazenekara. A rendezvényt színesítette meg a gyöngyfüző verseny, a játékos sportvetélkedő, amit a Kölcsény Művelődési Központ munkatársaival szerveztünk. Jó hangulatban zajlott a slambucfűző verseny is.

A legjobban jövedelmező és látogatott rendezvényünk a minden szombaton este megrendezett diszkó. Az idén 24 alkalommal rendeztünk, s 7.384 fiatal szórakozott itt.

Sajnos a tavaly első felében rendezett öt zenés szórakoztató műsorhoz képest az idén eddig még egyetlen rendeztünk. Ezekből egy-egy előadás kb. 15.000 Ft-ba kerül. Ezek általában ráfizetések, de a diszkó

előtti, vagy közbeni rendezésével nem észleljük a diszkó gazdaságossága miatt.

Eddig azért mondtunk le ezekről a műsorokról, hogy az így megspórolt 70.000 Ft-ot az épület kisebb festésére, valamint a kerítés javítására és festésére használjuk fel.

A második felében viszont ezt a hiányt pótolni kell. A fiataloknak legalább 3-4 ilyen műsort kell rendezni, ezt nem szabad elmulasztani, habár ráfizetések, igény van rájuk. A Dolly Roll együttes, Kiki, Defekt Duó, Zoltán Erika igen népszerűek.

A művelődési házban öt kiscsoport működik rendszeresen.

A néptánc együttes 27 tagú, nagyon jól működő kiscsoport. Feladatukként a hagyományápolást, a zenei és mozgáskultúra fejlesztését határozták meg. 1989-ben és 1990-ben néptánc táborban vettek részt, ez az ideje szereplésükön meg is látszik. Meghívottként léptek fel áprilisban a Hajdú Néptánc Együttes műsorában, amit a Kölcsény Művelődési Központban rendeztek, Eszterlanc címmel.

Nagyon sikeres volt május 11-én Hajdúböszörményben a Megyei Gyermekek Néptánc Fórumon okleveles elismerésben részesültek. Fellépnek még különböző helyi rendezvényeken is.

A citerakör 14 taggal működik, legalább olyan jól, mint a néptánc együttes, amely a népzenei hagyományok őrzésére és a gyermekek zenei ízlésének fejlesztésére alakult. A megyében megrendezésre kerülő minősítő versenyen mindig részt vesznek, ahonnan oklevéllel térnek haza. A gyerekek minden évben a tiszakécskei népzenei táborba utaznak.

A gépjárműbarát kör 11 fővel működik. A kulturált közlekedési szokások kialakítására törekszenek.

A gyermek klub a Buzita tanyán élő gyermekek művelődését, szórakozását teszi lehetővé.

A honismereti kör a meghirdetett Széchenyi pályázatra alakult, így Széchenyi munkásságát dolgozta fel.

A zongora oktatás két csoportban folyik, nagyon szép és hangulatos esemény a minden évben megrendezett karácsonyi hangverseny és záróvizsga előadás, ahol a tanulók egész évi fejlődése követhető nyomon. Vásárokat a lakosság igényeinek megfelelően igyekszünk olcsó árúkból rendezni. Eddig 17 alkalommal adtunk helyet ilyen kiállításnak. Alkalmanként kb. 2.700 vásárló, illetve nézelődő fordult meg a művelődési házban. Több alkalommal volt olcsó cipő, kilós ruha, mosópor, élelmiszer vásár, valamint kiskereskedők kiállása.

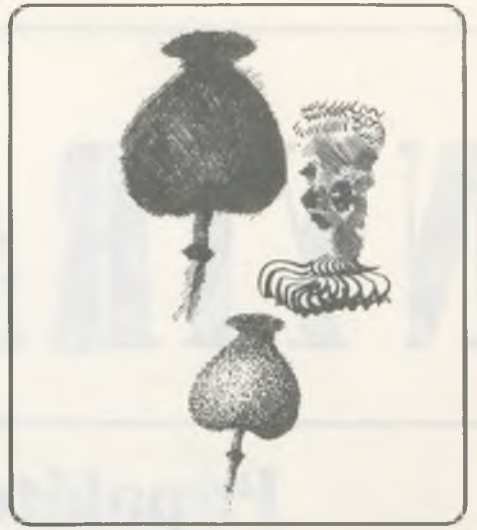
Tanfolyamok közül az idén egy gépkocsivezetői tanfolyamot rendeztek, s a napokban kezdődik a második tanfolyami oktatás. Az intézmény külső szervek rendezvényeit is szívesen segíti, kilencszer vették igénybe a művelődési házat a Független Kisgazdapárt tagjai, 354 kisgazda részvételével.

A sportkör 2 alkalommal szakosztály értekezletet tartott.

Az SZDSZ szintén két alkalommal tartott tájékoztatót a tagjai részére. Ezen kívül az AFESZ, a tsz itt tartja részgyűléseit.

Munkánk jobb végzéséhez ötleteket, javaslatokat szívesen veszünk, elfogadjuk a kritikákat is ha az kulturális munkánkat segíti.

Nyika Jánosné

Kiss József kiállítása

Kiss Józsefet községünk művésztanárárt 1990. november 17-én a Művészeti Alap felvette tagjai körébe. Ennek eredményeképp is június 26-án Budapesten a Duna Galériában 11 festőművész társaságában „az új korszakból” származó képekkel (hajnal reggel fények, Nyíracsd) csoportos kiállítással szerepelt a művész. Községünk művésztanárárt közössége a korábbi képektől eltérően új stílusú és gondolatjegyeket fedezhetnek fel. Az impresszív élmények megfogalmazása és feldolgozása a művészi fejlődés újabb állomásáról tesz tanúbizonyságot úgy, hogy a népi gondolkodás központi témája változatlanul a táj, a természet. A korábbi háttérelválasztások, a színek markáns egymásra épülései, az azokból kinövő

központi téma szinte helyet cserél. A színek egymásba úsznak, átfedik egymást. Jellemző az egy színre és annak árnyalataira épülő háttér, amely akár egy függöny, hol részben, hol teljesen fátyolosan átlengik a centrumot. Ennek ellenére a festmények belső jele nem vész el, az éles kontúrú ecsetkezelés és színhasználat nyomán összefogottabbak, fókuszaltabbak a képek. A képi síkdimenziók mozgásteret így bővül, egészebb lesz. A 20 éves rendszeres, fegyelmezett munka a művészi személynység fejlődéséről győzi meg az érdeklődőket.

Kiss József képei jelenleg a KLTE díszudvarán, illetve az augusztusban rendezendő nyári tárlaton ismerhetők és tekinthetők meg.

Dr. Kővér József

Tanévkezdés előtt

Az iskolás gyermekek a nyár folyamán több táborozási lehetőség közül választhattak: Nyírbátorban olvasótáborban, Tiszakécskén citerások zenetáborában, Püspökkladányban horgásztáborban, Vizsolyban természetvédő táborban vehettek részt. Mások Kőszegen, Hortobágyon tudhattak. Az iskolai nyári tábor színhelye ez évben a Veleencei-tó partja Sukoró volt. Az úszni vágyók tanfolyamon ismerkedhettek az úszás alapismertelével, illetve gyakorolhatták a különböző úszásmeneteket. A legtöbb gyermek már idehaza van, talán sokan várják is, hogy ismét együtt lehessenek társaikkal. Készül a tanévre a kereskedelem is, a tanszerek már július közepére megérkeztek a boltokba, megkezdődhetett a különben elég drága - eszközök megvásárlása.

Az általános iskola is várja diákjait: A Kossuth u. 5-7. sz. alatti épületomb a környezettel való színesítéssel szép küllemet kapott. Régi gond az emeletes iskola soraközójának portalanítása. A technikai dolgozók, a pedagógusok társadalmi munkában végeztek a mintegy 300 négyzetméteres soraközőhely betonozását a községben dolgozó szakmunkások szintén társadalmi munkai irányításával. A tantermek meszelése, belső rendezése is befejeződött. A tankönyvetek időben megrendelték

az iskola, reméljük időben kézbevehetik őket a tanulók.

A nevelői kar a tanévi előkészítéssel már az elmúlt tanév végén megkezdte, többen a nyár folyamán felkészítő tanfolyamok vettek részt.

A tanévnyitót 1991. augusztus 30-án pénteken 9 órakor lesz az emeletes iskola udvarán. Az első tanítási nap szeptember 2-á, hétfő, az utolsó 1992. június 12.

Az új tanévet 480 gyermek kezdi az alsó tagozat 10, a felső 11, illetve az eltérő tantervű iskola két osztályában. A pontos létszám az induláskor tisztázódik érkeztek-e más községből, költöztek-e el, illetve az utóvizsgák eredményei határozzák meg az évfolyam és osztálylétszámokat.

Az iskola szeretettel várja az első osztályosokat is. Ebben a tanévben lesz először Nyelvi Irodalmi Kommunikáció mint tantárgy. Két osztályban és módszer szerint tanulhatnak a gyermekek. Az egyik ilyen osztály egésznapos iskolaként működik. Két tanító vezeti az órát, az egyik irodalmi ismeretekre és környezetismeretre, a másik matematikára, énekre, rajzra, technikára, testnevelésre tanítja a kiscsiket. Az I/B osztály tantárgyait egy tanító tanítja. Az idejéről gyerekek napközben rögzíthetik ismereteiket. Az I/C osztályban a Romankovics módszer

szert is ismerkedhetnek a betűkkel, az olvasással a gyermekek.

A szülői értekezleten, melyen már márciusban találkozhattak a szülők az iskola nevelőivel született döntés a módszer bevezetésére, amely részletesen leírt program szerint halad, nem elmagyarázni kíván hanem hozzásegíteni a tanuláshoz, a tudományos ismeretekhez, s képességfejlesztés, de az emberi érintkezés kultúrál alapjainak elsajátítására is törekszik.

Nem kíván a program kiváló képességeket, válogatott gyerekeket. Eppen a gyermekek méretezettség, a közvetlen foglalkozási lehetőség, a két pedagógus együttműködése azok a feltételek, melyek az előrehaladást, az egyéni fejlődést lehetővé teszik. A szülőnek fel kell arra készülnie, hogy nincs házi feladat, nincs otthoni felkészülés másnapra. Figyelnie kell gyermeke megnyilvánulásaira, mert az igenis el fogja várni, hogy ráfigyeljenek, hogy kultúráltnak kommunikáljanak vele. Tehát a szeretetadásban bővelkedjen, és ebből eredően gyermekét jól felé irányító, a szélsőségektől óvó, de fejlődését elősegítő partner.

A tanév elején nagy várakozással tekint a pedagógus társadalom, így a nyíracsdai nevelőtestület is a Nemzeti Alaptanterv kidolgozása elá. Már előzetesen olvasatban kérte ki a

főhatóság a gyakorló pedagógusok véleményét. A 10 műveltségi terület (Anyanyelvi és vizuális kommunikáció, idegen nyelvek, matematika, természetismeret, Ember és társadalom, Művészetek, Informatika, Technika-környezet-kultúra, Életvitel-család-háztartás, Testnevelés és sport) keretében történik, majd az oktatás a jelenlegi tantárgyak helyett. Ez kidolgozás alatt áll, tartalmi megtöltése aktuális feladat. E nemzeti Alaptantervben megfogalmazott országos követelmények és helyi követelmények is. Az iskolában elsajátítandó műveltség részben egységes lesz az egész országban, ugyanakkor sajátosnak is kell lennie az adott országrészre, településre jellemzőnek. Másik kihívás a gyermek és nevelő felé egyaránt a már az elmúlt évben néhány tantárgyból kipróbált vizsgarendszer.

A gyermekek 4., 6. és 8. osztályokban év végén vizsgát tesznek. Ez feltételezi a rendszeres egész évi tanulást, a megméretésre való felkészülést, az összegező képességet és nem utolsósorban lényegkiemelést. Amely tantárgyokból szóbeli vizsga van, azokban az előadás, a megfogalmazás az érthető közlésmód, a kommunikációs képesség is megemlítendő. A vizsga letétele egy szint mérésére, továbbhaladás lehetőség, esetleg egy másik iskolafokozatba jutás feltétele lehet.

Községünk tantervterület

A vizsga méri a tanárt is: ha típushiba jelentkezik, a felelősség a pedagógusé, ha egyéni hibák mutatkoznak, a diáknak van pótolnivalója. Az ötdikészeknek nem lesz környezeti tantárgy. Helyette földrajz és biológia órákon bővíthetik az alsó tagozatban megszerzett természetismereteiket. É változtatásra azért volt szükség, mert az ötdikés osztályos környezetismeret nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, aránytalan tananyag beosztása a tízéves gyermekek számára nehezen volt feldolgozható. Még egy változás várható az ötdikés évfolyamon. Azonos érdeklődésű és képességű gyermekekből álló osztályok kialakítását tervezik a pedagógusok, azt remélve, hogy a homogén osztályokban személyre szabottabb lehet a tanóra.

Az eredményes iskolai nevelés és oktatás csak a szülői ház megértésével és támogatásával valósulhat meg, vallják a pedagógusok. Fontos az együttműködés, együttes nevelés. A szülői választmány megszervezésével kíván a nevelőtestület támogatókat találni megújulási céljaink megvalósításához.

E tanévben is várja a gyermekeket az iskolai napközi otthon. Az általános iskola nevelési programja alapján nagyobb felelősség hárul a napközis nevelésre a tananyag elsajátításában az egyéni képességek fejlesztésében egyaránt. Új, magasabb követelményeket, jobb tanulmányi eredményeket és hasznos szabadidős elfoglaltságot kíván biztosítani a szolgáltatást igénybevevő gyermekeknek.

Vereb Csaba

VÁLLALKOZÁS 1991.

EGÉSZSÉGÜGYI

HELYZETKÉP

Kerezi Gyula gazdálkodó

Vasárnap délután rekkenő hő-
ségben indultunk a Rákóczi utca
végére, Kerezi Gyula magángaz-
dálkodó lakására. Mivel pihenőnap
volt, az emberek az árnyékos ut-
cán üldögéltek, beszélgettek. Más-
sodjára tettük meg ezt az utat.
Először nem találtuk otthon, még
bennünket. Mosolyogva közölte,
ha egy negyed órát késtünk, már
nem találjuk otthon.

Kerezi Gyula nyírácsádi szüle-
tésű, azóta itt él a községben. Há-
rom gyereket nevelnek. Mielőtt
magángazdálkodásba kezdett, a
helyi Győzelem Szakszövetkezet
gyűmölcsösében dolgozott. 1985
óta magángazdálkodó.

—Növénytermesztéssel, vagy
állattenyésztéssel foglalkozik szí-
vesebben?

—Mindkettővel, de inkább állat-
tenyésztéssel. Zöldségféléket csak a
család szükségletére termelnek. E-
ben az évben van 2 hold rozsom,
3 hold kukoricám, 200 négyzetméter
cukorrépám, ez mind az állatok
takarmányozására miatt. Régebben
nagy tételeiben foglalkoztunk papri-
ka-, uborka-, és dohánytermesz-
téssel, a mostani értékesítési
nehézségek miatt abbahagytuk.

—Milyen állatokat tart?

—Öt tehenet, egy lovat, két
üszört, két bikát, négy sertést. Az
állatok értékesítése is nehéz. Disz-
nót csak annyit tartok, amennyire
nekünk szükségünk van. A múlt
hétén adtam le a Király Kft-n ke-
resztül három bikát olasz exportra.
Nagyon jó minőségűek voltak,
megtetszettek az olasz üzletem-
bernek. Ezeket hamar sikerült túl-
adni. Ebből is látszik, hogy piac
egyre jobban megköveteli a minő-
séget.

—A községben több felvásárló-
telep működik. Egymás után jelen-
nek meg a KFT-k, megszűnt az
szakszövetkezeti felvásárlási eljor-
ga. Véleménye szerint, jelent-e ez
valami előnyt a termelőknek?

—Évek elteltével lehet erről
nyilatkozni. Annyiban jó, hogy
több helyre vihetik az emberek az
árjukat eladni, de mégsem jó,
mert ki vagyunk téve annak, hogy
turkáljanak az árúkbán, jó minő-
séget követelnek, de az árban ez
nem mutatkozik meg.

—Említette, hogy öt tehenet
tart. Gondolom, a tej értékesítése
a család egyik bevételi forrása.
Mennyiért vásárolják fel a tejet,
elégedett-e vele?

—Jelenleg 13,80 forintot ka-
punk érte. A januári és a februári
hónapokban két forinttal keveseb-
bet számoltak, pedig akkor többet,
téli árat kellett volna fizetniük. Az
elmaradt összeggel még mindig
tartoznak. Itthon is értékesítjük a
tejet. Szomszédok, öregek, kisgye-
rekek hordják tőlünk a jó minő-
ségű tejet, olcsóbban kapják meg,
mint az üzletben. Azért vettük a
borjakat is, ha gond lesz a tej ér-
tékesítésével, ők isszák meg.

—Tudunk róla, hogy régebben
a jószágértékesítést támogatták
kaptak. Van-e most ilyen?

—Nincs semmiféle támogatás.
Az állam azokat támogatja tízezer
forinttal tehenenként, akik meg-
akarnak szabadulni a jószágoktól.
De ez nekünk legkevesebbet szá-
molva 30.000 forint veszteséget
jelent darabonként.

—Milyen kiadásai vannak az
állattartással kapcsolatban? Milyen
a kiadás és a bevétel aránya?

—A vásárolt takarmányon kívül
sokat fizetnek a föld megművelésé-
re (szántás, kaszálás, bálázás, trá-
gyázás, stb.) ahol a takarmány
nagyraesze megterem. Az állatok
orvosi ellátása is költséges, egy-
egy általános oltás sok pénzt vesz ki
a család kasszájából. Jobbnak
látom, ha mindenki a saját földjét
kapná vissza, mert a bérelt föld
minősége gyenge, mire megjavít-
juk, már nem azt kapjuk bérle-
ményként. Bizony jó ha annyit
visszakapunk, amennyit rákötünk
az állatokra. Nem tudunk annyit
pénzt kigazdálkodni, hogy gépeket
vegyünk. Négy évvel ezelőtt meg-

Fotó: Szűcs

tudunk venni egy fejőgépet, azóta
semmit. A lóval végezzük a kisebb
munkákat. Nagy gondot jelent a
mostani villamosenergiaár emelése,
hiszen nálunk állandóan működik
a takarmánydaráló.

—Mennyit dolgozik naponta?
Segít-e a család a gazdálkodás-
ban?

—Nekem az év 365 napját vé-
gig kell dolgoznom. Naponta 14-
16 órát. Az állatokat etetni,
gondozni kell. Még a lakodalom-
ból is igyekszem haza. Fájjaljuk
azt is, hogy a család együtt még
egyszer sem volt üdölni. Hiszen,
ha egy gondozót fogadnánk, azt
nem tudnánk megfizetni. A felesé-
gem, a gyerekek is segítenek a
munkában, nélkülük nem tudnám
végezni. Különösen sokat segít
a nagyi. De nekünk is segíteni kell
őket, hogy tanuljanak, lakáshoz
jussanak.

—A munkanélküliség korát él-
jük. Egyre több munkahely szűnik
meg, emberek kerülnek az utcára.
Tud-e tanácsot adni azoknak, akik
egyéni gazdálkodásba szeretnének
kezdeni?

—A jövőbe nem látok. Az
egyéni gazdálkodásnak most nincs
jövője. Máról holnapra nem tudjuk
mit termeljünk, minek lesz piaca,

nincs rend. Tanácsot nem tudok
adni. Hiszen ismerőseim között,
akik igénybe vették az újrakezdési
kölcsönt (ami már megszűnt), és
mezőgazdaságba fektették, azok
sem boldogulnak. Én egy tehén-
kezdtem a gazdálkodást. Kölcsönt
nem vettem igénybe, apránként
gyarapítottam. Jelenleg itt tartok.
En már nem hiszek senkinek, nem
bírom semmiben.

—Hogyan tudná a község ön-
kormányzata segíteni a mezőgaz-
dasági kisvállalkozókat?

—Az adófizetésnél továbbra is
vegyék figyelembe az időjárás vi-
szontagságait. Köszönettel vettem,
hogy az első fél éves adót elenged-
ték az aszály miatt. Régebben a
jószágot napokig kinn hagyhattuk
a mezőn legelni. Minden rosszat
hall az ember, most ezt nem mer-
jük megtenni. Jó lenne a bizton-
ságot erősíteni. Az állatopásokat
meg lehetne akadályozni, ha a fül-
szám helyett visszakerülne az állat-
ok hivatalos okmány (rédia),
csak ezzel lehetne adni-venni.

—Köszönjük a beszélgetést. Jó
egészséget kívánunk ehhez a fá-
radságos munkához. Reméljük a
következő beszélgetésünk bizako-
dó hangulatú, derültebb lesz!

Pintye Sándorné Kovács Fe-
rencné

Az egészség olyan érték, amely
rendszeresen történik, csak 80
nagyon fontos az egyén, a család,
az egész társadalom számára. A
nemzetközi egészségügyi szerve-
zet véleménye szerint nagyon fon-
tos, hogy minél több ember élje
meg egészségesen az öregkört,
ami csak úgy lehetséges, ha az
egyén megkapja a társadalomtól
azokat a feltételeket, amelyek seg-
gítik őt egészségének megőrzésé-
ben. Községünkről elmondhatjuk,
infrastruktúrája szépen fejlődik. A
teljes villany, víz-ellátás mellett fo-
kozatosan épül a szennyvízveze-
ték, amely egyre több családi
házhoz jut el. A háztartási és
szerves hulladék szállítása röviden-
sen elkezdődik. A közeljövőben
megvalósítható lesz reményeink
szerint a gázhálózat kialakítása is.
Elmondhatjuk, hogy a társadalmi
infrastruktúra jó, és fejlődőképes
alapot biztosít a lakosság szá-
mára. A lakosság egészségügyi el-
látását két körzeti orvos, egy
fogszakorvosi rendelő és egy
egészségház biztosítja. Műszere-
zetségük, felszerelésük jónak
mondható. Nagyrészt biztosítva
van a betegek kezelése. Az 1982
óta működő központi ügyelet új,
korszerű épületbe költözött. A
község lakosságának egészségi ál-
lapotát nagyrészt a szervezet el-
használódásából származó
betegségek határozzák meg, ami-
hez hozzájárul az egészségtelen
életmód, helytelen táplálkozási
szokások, a dohányzás, a túlzott
alkoholfogyasztás és gyógyszer-
használat is. Az elmúlt évek alatt
községünkben emelkedett a kerin-
gészteri, idegrendszeri és TBC-s
betegek aránya. A tüdőszűrés, ma-
gas vérnyomás, cukorbeteg, nő-
gyógyászati rákszűrés és
emlékszerűs annak ellenére, hogy

százalékos részvételi arányt mond-
hat el magáról. Úgy látszik, a la-
kosság helytelenül nem tartja
fontosnak a szűrővizsgálaton való
megjelenést. A fogorvosi ellátás
annak ellenére, hogy ezzel lenne
teljes az egészségügyi ellátás, szin-
tén nem mondhatja el magáról,
hogy nőne a kezelt fogak száma.
Ez különösen az iskolafogászati
szűréseken válik nyilvánvalóvá.
Alig van a 6 év alatti gyerekek
között, akinek ép tejfogazata len-
ne. Az iskolafogászati ellátás kere-
tében már várni lehetne, hogy
csökkenjen a beteg fogak száma,
de a 4 éves tapasztalat azt mutat-
ja, hogy a rendszeres kezelések
ellenére alig van fejlődés. Ennek
oka a helytelen táplálkozási szoká-
sok, az édeségek rendszeres fog-
gyasztása, a szájhigiénia elmaradása.
Csak a felső tagozatosok között,
ott is a lányoknál van érdemi javu-
lás, akiknek gondolkodását a szá-
j- és fogápolás tekintetében sikerül
megváltoztatni. A felnőtt lakosság
körében a férfiak távol tartják ma-
gukat a kezelésektől. Sajnos a
gazdasági válságból eredő feszül-
ségek igen nehéz helyzetbe hoz-
ták a családokat. A főfoglalkozást,
majd az azt követő háztáji gaz-
dálkodást a szabadidő, a gyerek-
nevelés rovására végzik, hiszen a
létfenntartás egyre nehezebb. Így
részben érthető, hogy a község-
ünkben történő rendszeres felvi-
lágosító és bemutató előadások
ellenére nagyon sok problémát kell
megoldaniuk az egészségügyi dol-
gozóknak. A jelenlegi kedvezőtlen
folyamatok megállítására érdekes
közös célunk a saját és mások
egészségéért érzett felelősség.

Dr. Kövér József

Nyírácsád kultúrájájáért

Segítség a kamat- károsultaknak

A megnövekedett kamat-
terhek enyhítésére a község
lakossága az Önkormányzat
4/1991. számú rendelete
alapján az alábbiak szerint
részesült támogatásban:

59 család 1.500 forint/hó,
összesen: 88.500 forint/hó,
5 család 1.000 forint/hó,
összesen: 5.000 forint/hó,
4 család 500 forint/hó
összesen: 2.000 forint/hó.

Támogatás

A Nyírácsád Községi Ön-
kormányzat 5/1991. (IV.30.)
ÖR. alapján első lakáshoz
jutók közül a következők
kaptak támogatást: Gulyás
József Nyírácsád, Kossuth
u. 19. 120.000, Hudácskó
Ferenc Nyírácsád, Kolozsvári
u. 16. 120.000, Nagy
János Nyírácsád, Kossuth
u. 81. 120.000, Papp János
Nyírácsád, Ady E. u. 6.
120.000 forint.

Keves a pénz a kultúrára,
a művelődésre, az iskolára.
Sokszor, hallottuk az utóbbi
időben ezt a már közhely-
nek tűnő megállapítást. Ve-
szélyben van az intéz-
mények alaptevékenysége,
így féltjük, hogy nem tudják
támogatni a községi citera-
együtttest, a népi táncoso-
kat, az olvasótábori moz-
galmat, a tehetséges gyer-
mekek versenyztetését.
Nincs mód e tájegység népi
kultúrájának megőrzésére, s
az itt élő amatőr képzőmű-
vészet és ügyes kezű
mesterek munkáinak bemu-
tatására. Nemcsak a mi
községünkben jelentek meg
ezek a problémák. Ezért a
korábbi években megszo-
kott közvetlen támogatás
helyett alapítványok léte-
sültek. Mi az alapítvány?

Olyan vagyon, amelyet
magánszemélyek, gazdálko-
dó szervek, intézmények
adnak össze, s melynek

tiszta hozadéka (pl. éves
kamata) felhasználható az
alapítók által kijelölt célra.
Az alapítvány kezelésére
köztisztviselőt álló embe-
rekből kuratórium alakul,
melynek feladata az, hogy a
vagyonból származó jöve-
delmet az alapító okiratban
megjelölt célra használja
fel.

Az alapítvány nyitott,
hárki, bármilyen összeggel
csatlakozhat hozzá, úgy
hogy a felajánlott összeget
az alapítvány számlájára
befizeti, így neve bekerül az
alapítványt létesítők közé.
A jelenleg érvényben lévő
jogszabályok szerint az ala-
pítványra befizetett összeg
leírható az éves adóalapból.

Ilyen helyi alapítvány léte-
rehozására bizonyára több-
ben áldoznának, mert
eredményét valamennyi, a
községben élő ember ér-
zékelhetné. A korábban
felsorolt célok kiszélesed-

hetnének például az iskolai
nyelvoktatás korszerűsítésé-
vel, melyre óriási igény van.
Az alapítványhoz csatlakoz-
nak Nyírácsád önkormány-

zata is. Bizom benne, hogy
ez a kezdeményezés eljut a
faluért tenni akarókhöz, hi-
szen a szűkebb környezetért
való munkálkodásnak máris

nagy eredményei vannak, s
jövő ilyenkor már az alapít-
vány működéséről számol-
hatunk be.

Illés Gabriella

Fotó: Szűcs

1991, I. félév

Születések

Szabó László, Ratku Richárd 1991. január 16., Gulyás Gergő 1991. január 17., Iljas János 1991. február 1., Pipó Tibor 1991. február 5., Gyurina Ferenc 1991. február 13., Katona Tamás 1991. február 16., Tar Levente 1991. február 15., Kerekes Anna 1991. február 23., Óri Ádám 1991. február 20., Micuska Zsolt, Micuska Csaba 1991. március 13., Czapár Mariann 1991. március 23., Patalenszki János 1991. április 5., Rózsa Csilla 1991. április 17., Mercs Bettina 1991. április 22., Kónya Enikő, Magyar Zoltán 1991. május 8., Jónás Zoltán, Antal Csaba, Lukács Dániel, Varga János 1991. május 9., Konyán József 1991. május 15., Klenovszki Kitti 1991. május 21., Hutóczki Tibor 1991. május 23., Máté Ferenc 1991. június 12., Gyórosi Kitti 1991. június 13., Czuper Ferenc 1991. június 18., Erdei Zoltán 1991. június 20., Fehérvári Dóra 1991. június 28., Szilágyi Barbara 1991. július 9.

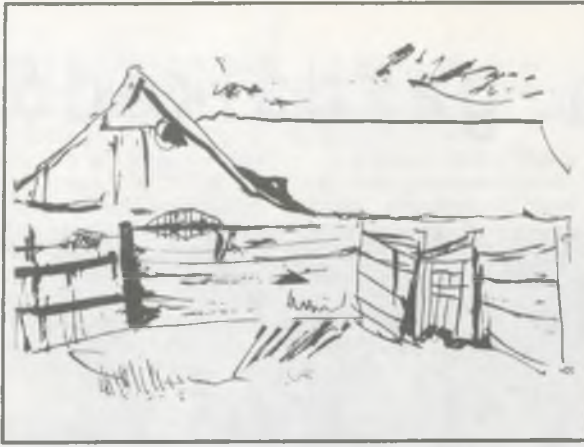
Házasságok

Micuska Csaba és Lisku Erzsébet 1991. január 19., Puskás Balázs és Kathi Gabriella 1991. március 9., Kovács Tibor és Takarékos Valéria Mária 1991. március 16., Szidon Mihály és Szlifka Irén 1991. április 6., Suba Sándor és Vas Erika 1991. április 13., Rózsa Ottó Gyula és Kacagány Ildikó 1991. április 20., Szőke János és Csordás Margit

1991. április 20., Pintye József és Krek Judit 1991. április 26., Veres Gábor és Lakatos Erzsébet 1991. április 27., Tóth László és Nagy Mária 1991. május 4., Kőkényesi Tibor és Kosztin Erzsébet 1991. május 4., Kiss Sándor és Puskás Ilona, Antal János és Béres Ilona 1991. május 11., Macsi István és Búte Erzsébet 1991. május 18., Veres Sándor és Erdei Ilona, Jelinek László és Nagy Éva 1991. május 25., Kolcsár Gyula és Szabó Erzsébet 1991. június 15., Blascák László és Tamás Erika 1991. június 22., Sulina Miklós és Újfalu Erzsébet 1991. június 29., Vigh János és Kabály Adrienne június 6.,

Halálozások

Káplár Józsefné sz. Pósnán Anna 1991. január 8., Bálega Jánosné sz. Tóth Mária 1991. január 9., Kabály Ferencné sz. Szilágyi Mária 1991. február 6., Nagy János 1991. február 28., Búte János 1991. március 2., Gyurina Gyöngyné sz. Varga Mária 1991. március 7., Nánási József 1991. március 9., Kerti Ferenc 1991. március 13., Furó János 1991. március 22., Szócs Sándor 1991. április 4., Kabai Jánosné sz. Mikáczó Erzsébet 1991. április 25., Szócs József 1991. május 5., Szlifka Mihályné sz. Káplár Mária 1991. május 10., Nagy Jánosné sz. Kocsán Mária 1991. május 27., Blascák Jánosné sz. Bálega Juliánna 1991. június 21., Pintye Gyula július 2., Pénzes Györgyné, Bálega Mária július 16.

Polgár- és vagyonvédelmi egyesület

Községünkben megalakult a Polgár és vagyonvédelmi egyesület 33 taggal. Elnökének Illés Jánost, elnökhelyettesének Nyika Jánost, titkárnak pedig Katona Bélát választották a tagok. Az elnökség tagjai lettek még: Bálega János, valamint Babály Sándor. Az Ellenőrző Bizottság elnökének pedig Illés

Józsefet választották. Az egyesület tagjai a közrend- és közbiztonság javulása érdekében önkéntes éjszakai járőrszolgálatot vállaltak, melyhez a képviselőtestület pénzügyi támogatást ad. Az ellenőrző bizottság tagjai: Birki Mihály és Szabó Ferenc.

Díjmentes szemétszállítás Nyíracszádon

1991. július 19-20-ával Nyíracszádon kezdetét vette a szemétszállítás. Ez kizárólag a háztartási hulladékokra vonatkozik, amelyeket a lakosságnak zsákokban össze kell gyűjtenie, és az utcára kihelyeznie. A szállítást végző kisparos a fenti időponttól számított minden második héten (pénteken és szombaton) gyűjti össze a bezárt zsákokat a község belterületén, Asszonyrészen, valamint Buzitán. A szállítást a lakosság részére díjmentes. A Polgármesteri Hivatal felhívja a lakosságot és a teherautó-

val rendelkezők figyelmét, hogy a községi szemételep bejáratát kizárólag a Hunyadi utca felől közelítsék meg, és a nem háztartási hulladékot (például: bontási hulladék) a szemételepen kialakított rend szerint helyezték el!

Reméljük, a falu lakosságával egyetértésben, hogy ennek a tevékenységnek beindulásával környeztünk, tisztasági helyzetünk nem romlik tovább, sőt a javulás is megindul.

Pető Sándor

Labdarúgásban 6. A Petőfi SE

Nyíracszád labdarúgó csapata, a Petőfi SE. A csapat a megyei II. osztályú bajnokság debreceni csoportjában szerepel egy felnőtt és egy ifjúsági csapattal. Az 1990/91. évi bajnokságban a felnőtt csapat a 6. helyen végzett. Ez az eredmény kicsit szokatlan, mivel hosszú évek óta a dobogó valamelyik fokán végeztünk. A visszaesés annak tudható be, hogy több játékosnak munkahelyet kellett változtatni, mivel a régi megszűnt. Újat Budapesten találtak, ahonnan nem tudnak minden hétvégén hazautazni a mérkőzésekre. Az ifjúsági csapatban nem szerepelnek olyan játékosok, akiket bármikor be lehetne állítani a felnőtt együttesbe. Ma már nagyon nehéz a fiatalokat beszervezni a sportba úgy, hogy a mérkőzések utáni útdíton kívül semmilyen jutalmat nem tudunk adni nekik.

Az idegenbeli mérkőzések egész napos elfoglaltságot jelentenek, mivel igen nagy távolságra kell elutazni. Pl. Tiszacsegére, Görbeháza, Újszentmargitára. Ezekre a mérkőzésekre az iskolai tanulók nem tudnak eljönni, mert későn érünk haza és nem tudnak beutazni a kollégiumokba.

Az edzéseket amíg jó idő van a sportpályán, utána az általános

iskola tornatermében tartjuk meg. Sajnos az edzésekre is kevesen tudnak elmenni a munkahelyek távolsága miatt. Sokat számított, hogy három éven keresztül a hazai mérkőzéseket is Nyírábrányban kellett lejátszani, mert a mi pályánk felújítás alatt állt, de a tavaszi szezon már hazai környezetben játszottuk.

A környező községekhez viszonyítva nekünk van a legtöbb mérkőzés, mérkőzésenként 200 nyíracszádi szokott kint lenni. Köszönjük a biztatást! Az egyesület legnagyobb gondja a csapat utaztatása, mivel községünkben nincs olyan szervezet, aki vállalná ezt. Pedig erre van példa más községből, a bajnokságban szereplő legtöbb csapatnál. Sajnos a bérelt autóbussz nagyon sok pénzbe kerül. Álljon itt a bajnokságban résztvevő játékosok neve: Szolnoki Gábor, Szlifka György, Dorogi Gábor, Rózsa Ottó, Patalenszki József, Magyar Zoltán, Patalenszki Mihály, Szabó László, Patalenszki Mihály, Szórádi Sándor, Hetyei Tamás, Patalenszki József, Kelemen Mihály, Kelemen György, Nánási László. Köszönjük a játékosoknak is, hogy az egész évben feláldozták vasárnapi szabadidejüket.

Patalenszki József

Taar Ferenc:

Málnaügyben Nyíracszádon

Azzal fogad dr. Katona Gyula polgármester Nyíracszádon, hogy elem tesztet készítenek a környező nyíracszádi községek polgármesterei tudatják vele — hivatalosan, pecséttel ellátva, — hogy messzemenően támogatják a kezdeményezést: állítsák vissza a Zsuzsi-vonatot!

Nem titkolom hirtelen fellebbanó nagy örömet. Nekem ugyan személy szerint nem jelentene semmi előnyt visszaállítás, ellenben igazolva látnám ismét, utólag is, mennyire ostoba, embertelen, antidemokratikus és felelőtlen dolog volt a Zsuzsi 1977-es — manipulált! — megszüntetése és rádiójátékom a Zsuzsi nélkül talán segített valame-

Nem lesz könnyű dolog

lyest a mostani kezdeményezésben.

A megyei önkormányzat közgyűlésének alelnöke — dr. Matolcsi Lajos úr — felvállalata a visszaállítás gondolatának megyei szintű képviselőjét, támaszkodva ezekre a levelekre. Reménykedünk! Persze nem lesz könnyű dolog. Mint tudod, Hármashegyaltól kezdve Nyírbétekig a megszüntetés után — szabályellenesen! — azonnal felszedték a síneket. Most újra le kellene rakatni, örházak kellenének, biztonságtechnikai berendezések, kocsik, mozdonyok stb. Ennek ellenére az a véleményünk, ha valamikor, most, a mezőgazdaság átalakítá-

sának idő-szakában, a vállalkozások idején lenne csak igazi jelentősége az olcsó, személyt és árut egyaránt szállító kisvonatnak, a kis-magángazdaságok, kis-vállalkozások piachoz juttatásával. Kisebb körútra indulunk. Nézzünk széjjel a határba, legyen több támpont, amiről beszélgetni, elmélkedni lehet és kell!

— Itt nem szakadtak el az emberek a tulajdöntől — magyarázza a polgármester —, csak szakszövetkezet alakult, tehát megmaradt az emberekben a saját földhöz való viszony. A tej, a dohány még megy. Korábban jó volt az alma és a málna is, de most már nem. Újabban néhányan zöldséggel is

Ez itt a málnás!

próbálkoznak, kóstolgatják a piacot.

Kiszaladunk a csodálatos erdei utakon Külsőgútra. Meglátogatjuk az egyik tanynasi gazdát, aki még ma is petróleumlámpával világít ugyan, de korszerűen művelési kis földjét, és bizakodik ő is. Jó, mély kútból fölhúzott hideg vízzel kínál az őrjítő hőségben, közben arról beszél, nagyon kellene megint az eső, most még mutatkozik valahogy, de a tengeri, meg a krumpli nem bírja sokáig ezen a gyöngye homoki földön.

Megállunk egy hatalmas, legalább tízhektáros térségben.

— Ez itt a málnás!

Oldalt néhány kerékpár, meg egy gépkocsi a hűvösben. Málnaszedők. Tulajdonosok vagy „alkalmi”

szedők. Egyre megy. A bokron vörösen izzanak a nagy, érett málnaszemek. Nincs, aki leszedje. Ez a hatalmas termés — kevés híján — alighanem itt vész. Nem éri meg a leszedést. azt mondják, hajnali négy órától kezdve sötétedésig legfeljebb 4-500 forintot tud megkeresni egy szedő, szakadatlan munkával. Nem áll arányban a harminc-negyven forintos átvételi árral. És még jó, ha egyáltalán beveszik!

Leszállunk. Másszuk a mély homokot. Szemelgetünk. Édes, finom, elsőrendű minőségű málna! És nem kell senkinek. Állok döbbenetben a málnás közepén.

És szomorúan arra gondolok, most szinte az egész ország egy nagy „málnás”. Itt van az Úristen és a ter-

mészet dús ajándéka, a megtermett gabona, gyümölcs, hús és tej, baromfi és zöldség, a mérhetetlen kincs, amit csak ez a drága föld adni képes, és teljesen bizonytalan, mi történik vele, lesz-e rá kereslet, vagy megy a pocskékba. S véle egyútt pusztul a termelési kedv, a vállalkozási szándék is!

És ez az igazi nagy veszteség! Hiába a föld, a kárta-lanítás, a privatizáció, ha belefutunk — ma még! — a saját zsirunkba, ha nincs kifizetési lehetőség, ha a föld-szervezet nem volt képes piacot találni a megtermelt, előállított értékekre, élelmiszerekre, holott az első tavasz idején már látni lehetett, hogy az átlagosnál nagyobb termésre van kilátás. Hol akkor a hiba? Állok a málnás közepén, és nem tudom, hol a hiba. Csak azt tudom, hogy drámaian, tragikusan nagy a hiba!